

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ואתחננו (עמ"ס) י' אב תשס"ב

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 180

פנינים יקרים

ואתחנן אל ה' בעת ההיא וגו' (ג', כ"ג) גם אם אין האדם זוכה לדבקות הראויה, בכל זאת חייב הוא להתפלל. ואתחנן אל ה'. שהרי אין לך אדם שאין לו שעה. וכאשר זו תגיע - בעת ההיא אזי יתעלו כל תפלותיו, לאמר - לרבות אותם שלא היו בשלמות.

ואתחנן אל ה' וגו' (ג', כ"ג) התפלה חייבת להיות כביכול למענו יתברך - אל ה'. שיהיה השם שלם והכסא שלם, ולא לצרכי עצמנו.

אתה החלות להראות את עבדך (ג', כ"ד) אם כי משה זכה להגיע לשיא העבודה שניתן לילוד אשה להשיג. הרי לגודל שפלות רוחו ראה עצמו כאלו רק עכשיו התחיל לראות ולהשיג גדלותו יתברך כמו שכתוב אתה החילות להראות את עבדך.

רק עם חכם ונכון הגוי הגדול הזה (ד', י') למרות היותם הגוי הגדול הזה, הם ממעטים ומשפילים עצמם כמו שכתוב: "רק" והרי אכין ורקין מיעומין הם. ולכן ראויים הם להיות "עם חכם ונכון" כי הענוה היא חכמתם. (חסד לאברהם)

כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים (ד', י') ודרשו חז"ל זהו חשבון תקופות ומזלות (שבת עה) וקשה הלא גם בין אומות העולם יש חכמים המבינים בתקופות ומזלות. אלא שנראה להם מחמת ידיעתם שיהי כך אבל להפכם אינם יכולים. אבל ישראל מהפכים את המזלות בתפלתם. וזהו כי היא חכמתכם ובינתכם לשנות את המזלות בתפלה.

בכל קראנו אליו (ד', ז') כוחה של תפילה היא לאין ערוך, הקב"ה שומע תפלה בכל אופן ובכל מצב שאיך שהיא נאמרת, ואף אם הוא רק בפה ולא בלב, בכל זאת בכל קראנו אליו תהיה נשמעת איך שתהיה. (דברי שלום)

ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך וגו' (ו', ה')... המשך סיום השלחן ערוך להתחלתו, שמסיים וטוב לב משתה תמיד, ומתחיל שויתי ה' לנגדי תמיד, שענין וטוב לב משתה תמיד הוא לברך השי"ת בלבו תמיד ולומר על כל דבר פרט, שהכל נהיה בדברו בהשגחה פרטית. וזהו ענין שויתי ה' לנגדי תמיד. (פני אריה - למוה"ר אריה לייבוש מוישנע)

ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך (ו', ה') במדרש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי. פירוש שלא להיות נמצא שום רצון אחר רק להשי"ת, נפשך בכל נפש נפש שברא בך. ופירוש בכל לבבך אינו כמו עם כל לבבך כמו שמפרשים העולם, רק ממש בכל בקשה שבאדם, ידע שהוא רק חיותו מהשי"ת שאין אדם נוקף אצבעו וכו', והוא כגרון ביד החוצב...

פן תאכל ושבעת ורם לבבך ושכחת את ה' אלוך (ח', י"ד) פירוש על ידי שיהיה לך הרחבת הלב וכל טוב. עי"ז תמצא אלקותו יתברך שמו בכל דבר, ושכחת מלשון משכח, שכית. (אור לשמים בשם מוה"ק רבי זושא זצ"ל) והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם (י"א, י"ג) בגמרא תענית איתא איזה עבודה שבלב זהו תפלה שמעתי מהר"ז שיחי' כשהיה רוצה בלבו אהבת הבו"ה לתפלה היה זוכר אהבתו שיש לו לכל אדם - בנים מעות וכד'. ואח"כ כשיזכור נפלאות הבו"ה בא האהבה הגדולה לבו"ה שיש בו כל האהבות וכל ההנאות

לעבדו בכל לבבכם (י"א, י"ג) ודרשו חז"ל איזה עבודה שבלב זהו תפלה. ... אפילו אם נופלים לו ההרורי תאוות ושאר מחשבות זרות בשעת העבודה או בתפלה אל ישית לב אליהן אלא יסיה דעתו מהן כרגע, וגם אל יהי שומה לעסוק בהעלאת המדות של המחשבה זרה... כי איך יעלהו למעלה והוא עצמו מקושר למטה, אך אעפ"כ אל יפול לבו בקרבו להיות עצב נבזה בשעת העבודה שצריך להיות בשמחה, אלא אדרבה יתחוק יותר ויוסיף אומץ בכל כחו בכוונת התפילה בחדוה ושמחה יתירה וכו'.

(בעל התניא בלקוטי אמרים)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ע לל"ה תשכ"ח בשנה, נכתב ע"י הר"ר כפ' הכותל, (האשק אשכול אשכול).

מערת הצריחה תיקונה ושלמותה

סבל הלא הרבש"ע שבדא את העולם, ומפי עליון לא תצא הרעות והטוב (איכה ג) וגם ההנהגה הטבעית אינה מונהגת בכוחות טבעיים הכוללת יסורים. העובדא היא שאין לבעלי חיים מושג של סבל. הרא"ש תיאר שאם רואים חמור ההולך על ארבע רגלים קרה לו איזה תאונה נפל לשבר לו רגל. ומאז הוא צריך ללכת על שלשה רגלים. לחמור אין כל הרגשה כאלו לפני כמה שעות הלך על ארבע וכעת נאלץ ללכת על שלשה. כל התחושה של הסבל נובע מזה שהאדם כבעל בחירה צריך לחשוב על הוויות הטבע כדי ללמוד ממנה דבקות בורא. נמצא שהסבל אינו מציאות בפני עצמו אלא תחושה הבאה לאדם בתפיסה השכלית והרגשית שלו (למען הבחירה כמשנ"ת). ומהיכן בכל זאת באה תחושת הסבל? מהתווה ובוהו! בבתוכה כתוב: ונסתם ואין רודף אתכם (ויקרא כ"ו י"ז) זוהי דוגמא של סבל הבא מתווה ובוהו, האדם חושב שרודפים אותו ולמעשה אין רודף. הרא"ש הדגיש ואמר שאלו שהיו בשואה יכולים להבין קצוהו של התווה ובוהו של החורבן.

הרא"ש הרחיב את הדבור כדי להסביר את ההבדל בין הסבל הבא מתווה ובוהו לסבל שבא בדרך הטבע ואמר, הסבל שבא מדרך הטבע אינו בדוקא סבל כי כך היא דרכו של עולם הטבע. האדם צריך לעשות השתדלויות כדי להשיג משהו. ומי אומר שההשתדלות צריכה להראות כסבל? האם מי שצריך לשאת שקים מלאים כסף וזהב גם לסבל יחשב? כך בכל דבר שבצרכים הטבעיים יש לעשות מאמצים כדי להשיגו. אבל הסבל הבא מתווה ובוהו נתפס אצל האדם כסבל של ממש. הסבל של התווה ובוהו הוא ממש בבחינת: חשך על פני תהום (בראשית א. ב) רגע של פחד נורא כאלו תלוי באויר ללא כל אחיזה לא באמצעים

תמצית חלק א' של המאמר: כדי להסביר מדוע חורבן ביהמ"ק היה בבחינת "כולו תקטר", יש להקדים שכל ענין בריאת העולם הוא בג' מצבים, א. בראשית הבריאה היתה רוחנית מופשטת. ב. עשרה מאמרות כדי שהבריאה תהיה מגושמת ומושגת. ג. בין הבראשית לעשרה מאמרות יש ה"תווה ובוהו". האדם נוצר בספירה האחרונה ומטרתו להחזיר את הבריאה שנתגשמה לבראשית, ובהכרח צריך לעבור את התווה ובוהו שהוא רגע של פחד נורא כאלו תלוי באויר והאדם רק בהכרתו שהוא במציאות הגשמי מתאפשר לעבור, אדה"ר רצה להאחו בבראשית בלי הכרת הגשמית ונפל בתווה ובוהו ועי"ז גרם ל"שבירת הכלים".

האפשרות לתקן חטא אדה"ר היא בזה שנכיר שפלותנו שנאחזים בהבלי העוה"ז, ומתוך כך נבטל את עצמנו בבחינת "כולו תקטר", בזה שלא נחשוב על הדקה הבאה. לצערנו אין אנו מצליחים לצמצם את עצמנו, ולעומת זאת השונאים הצליחו בשנאתם לצמצם את עצמם ולהשיג את המטרה כולו תקטר לצד הסט"א. מהם אנו צריכים ללמוד איך להיות דבוקים למטרה.

ממנו נקח לעבוד את ה' (שמות י. כ"ו) מהשונאים ניתן ללמוד איך שהסט"א הצליחה לצמצם את מחשבתם הרעה שנתן להם הכח להחריב את בית המקדש בבחינת "כולו תקטר", כדי לתקן את הבריאה צריכים ללמוד מהם להיות דבוקים למטרה לחיות את אותו הרגע ולא לחשוב על הדקה הבאה כלל וכלל.

(הערת הכותב: כמה ימים לפני ת"ב התאספו החברים בביתו של החבר מ.ת. שם הסביר הרא"ש שכל מהות הסבל שיש בעולם נובעת מבחינת "תווה ובוהו". הרא"ש האריך בהסבר שמצד הבריאה הטבעית לא שייך בכלל מושג

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

בבחינת האור האמיתי. על כעין זה אמר דרד המלך ע"ה: ואמר אך חשך ישופני ולילה אור בעדני, גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה (תהלים קל"ט י"א-י"ב).

אנו פשוטי העם קשה לנו להבחין אם הסבל בא מעולם הטבע או שהוא בא מהתוהו ובוהו ולכך קשה לנו להגיע לדבקות בורא כאשר אנו נאחזים בגשמיות. כי ברגע שאנו נאחזים בגשמיות אנו עלולים להאחו בה יותר מדי, וההתנתקות שאנו מתנתקים מהגשמיות גורמת לנו פחד מהמציאות שמא לא נוכל להחזיק מעמד, וממילא על פי רוב אנו מעדיפים להיות בסבל של הטבע ובסבל של התוהו ובוהו, ובלבד שלא להיות ברגע של הפחד מההתנתקות, לכן העצה היעוצה הוא להיות דבוק ל"צדיק האמת".

הצדיק האמת לגבנו הוא בבחינת "הויה" לא בגלל שהוא מציאות בפני עצמו אלא דוקא מחמת הבטול המוחלט שלו אל הרבש"ע.

הצדיק האמיתי בזה שהוציא את עצמו מחשך לבחינת "אור", הגיע למדרגה של בחינת הוי' חסר נקודה אחת שהיא בחינת: למעני למעני אעשה (ישעיהו מ"ח) והיינו שהנביא אמר כי בעת שלמות הבריאה לא יהיו אפילו הזכויות של הצדיקים אלא רק: למעני למעני אעשה. נמצא שבעת תקון השלמות אין אפילו הצדיק האמיתי, וכל מהותו הוא רק לפי ראות האנשים הפשוטים הדבוקים מתוך פשטותם אל הצדיק האמיתי. וע"י הדבקות לצדיק האמיתי נוכל להגיע לדבקות השי"ת בבחינת תקון הבריאה.

על ידי העבודה בבחינת "תוהו ובוהו" הנ"ל מגיעים לבחינת משיח הפרט. עלינו לדעת שמשיח הכלל לא יכול להתגלות בלי העבודה בבחינת משיח הפרט כמ"ש חז"ל אין בכלל אלא מה שבפרט. על כן בנוסף לעבודה של כל אחד ואחד בבחינת התוהו ובוהו הפרטי שלו, צריכים כולנו להתאחד בהתאחדות אמיתית,

טבעיים ולא באמצעים רוחניים. אדרבה ניתן לראות במציאות שכל מי שרוצה להדבק יותר אל השי"ת מתוך הבנה וגישה שכלית, הסבל מתגבר אצלו יותר ויותר, והוא יוצא יותר ויותר מבולבל, זה מפני שהמקור של הסבל אינו מתוך הטבע אלא מתוך התוהו ובוהו.

הכח של הצדיק המתגבר על תחושת הסבל הבא מהתוהו ובוהו אינו בזה שמשכנע את עצמו בהבנה ובשכל, אלא עי"ז שאינו מרפה את עצמו וממשיך בעבודתו בקודש להיות בטל ודבוק בהשי"ת באמונה פשוטה, ובבטול העצמיות המוחלטת שלית ליה מגרמי כלום. וכאשר נאחו באמונה הפשוטה הסבל נעלם ממנו כבר באותו הרף עין, מפני שבאמת אין לסבל כל מציאות בטבע.

הטעות של אדם הראשון היה בזה שחשב שיכול להתעלות מכל המחשבות וההרגשות הגשמיות ולהזרק אל השורש "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ". ולכך נפל בתוך התוהו ובוהו. וזה בלתי אפשרי, כי חובת האדם להרגיש שהוא אדם קרוץ מחומר שנברא מעפר ואפר. אמנם הצדיק האמיתי מקיים דוקא את הפסוק: "כי ממנו נקח לעבוד את ה'", ומתוך התחושה והידע הגשמי פונה אל הקב"ה בתפלה ובהכנעה: הורני ה' דרכך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה את שמך (תהלים פ"ו) ומתוך כך נדבק אל השי"ת בבטול ובהכנעה.

ע"כ צריכים בתחילה להרגיש את עצמו בתחושה ובהרגשה הגשמית, כמו"כ צריך בתחילה להכיר את מציאותו השפל שהוא אפס אפסים הבל הבלים, ואז הוא יכול להדבק בהשי"ת ע"י הסבל הנ"ל בבחינת "תוהו ובוהו". וזהו בבחינת "צדיק אמת" כי הצדיק האמת ע"י שמרגיש את עצמו ומציאותו הוא מוציא את עצמו לבחינת חשך שהוא השפלות העצמי האמיתי ומתוך החשך הוא מתעלה בבחינת אור. ורק באופן זה יכול להדבק בהשי"ת שהוא

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

על כל הטילים ופצצות האטומיות המאיימים על קיומו של העולם. ואם ח"ו לא נעבוד את עבודתנו בבחינת תוהו ובוהו, ונשאיר את עבודתנו בבחינת סבל הטבעי הגשמי הרי בזה ממשיכים לתת כח למלחמת גוג ומגוג באמצעים הטכניים שלהם ומי יודע לאן נגיע... אמר הכותב: הרא"ש נעצר במילים וער וויס צו ואס מיר וועלין צוקומען. החויר ולא המשיך לדבר במשך דקות ארוכות.

בסוף דבריו סיכם הרא"ש ואמר: תפקידנו לגלות את הסבל שהוא בבחינת תוהו ובוהו, ומכיון שקשה לנו לגלות את הסבל מחמת המציאות שאנו מתקשים להפרד מהמציאות הגשמי, לכן עלינו להדבק לצדיק האמת שהוא כן מסוגל להתנתק. וכדי שהצדיק האמיתי יוכל להועיל לנו ולהעלות אותנו אל דבקות בורא דרך הסבל של התוהו ובוהו, צריכים אנו להיות באחדות אמיתית. ואז נזכה לגאולה השלמה בחינת משיח הכלל ולבנין בית המקדש השלישי, בלי שנצטרך לעבור את הכאבים הנוראים של מלחמת גוג ומגוג.

את העבודה הזאת נעשה דוקא מתוך התבוננות בחיי הטבע הגשמי: כי ממנו נקח לעבוד את השי"ת.

ורק כך נוכל להיות דבוקים בצדיק האמת. כאשר הצדיק האמיתי מגיע לנקודת השלמות שלו נעשה בחינת "משיח הפרט". וכדי שיהיה תקון העולם בית מקדש השלישי משיח הכלל צריך הצדיק לגלות את נקודת האור של כל אחד ואחד, ומכיון שכל אחד ואחד בחייו הפרטיים אינו מסוגל לגלות את החשך כדי לגלות מתוכם את האור. וממילא נמנע מהצדיק האמיתי לגלות את האור. אבל כאשר כולנו נהיה באחדות, כח האחדות יאפשר לצדיק לגלות את האור מתוך החשך, ולהגיע לשלמות הבריאה משיח הכלל בית המקדש השלישי.

אם נביא את שלמות הבריאה בבחינת תוהו ובוהו כנ"ל לא נהיה זקוקים למלחמת גוג ומגוג, כי כל מטרת מלחמת גוג ומגוג הוא בבחינת סבל מהעולם הטבעי הגשמי ואין לגוג ומגוג כל קשר לתוהו ובוהו, וכאשר נזכה לבירור המבדיל בין הסבל הטבעי הגשמי לסבל של התוהו ובוהו, נוכל לירז את תקון הבריאה הגשמית ובלי מלחמת גוג ומגוג. הרא"ש הדגיש ואמר: שהעבודה שלנו עם הסבל בבחינת תוהו ובוהו הנ"ל ובדרך הדבקות לצדיק האמת באחדות אמיתי נוכל להתגבר

שהשמחה במעונם

מורנו הרא"ש שליט"א להולדת הנין
הר"ר משה הרשטיק ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר יעקב הרשטיק ומשפ' להולדת הבן
משפ' קירשנבוים - שניצור להולדת הנכד
הר"ר דוד אהרונוב ומשפ' להולדת הבת
הר"ר שמעון פרידמן ומשפ' ולהולדת הבן
הר"ר אלחנן פרידמן ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מרדכי יוסף וילקומיץ ומשפ' להולדת הנכדים
גב' גולדשטיין להולדת הנינים
משפ' קיי לאירוסיו הבן
הבה"ח אברהם קיי הי"ו לאירוסיו

י"ל ע"י

מערכת ההברותא
רח' עדין 3

02 - 5829688 ☎

פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050